

2019

Opetussuunnitelma

Musiikin taiteen perusopetus

KLARINETTI

Pirkan opiston
musiikkiopisto 2019

Sisällys

Johdanto	2
Klarinetin aineopetussuunnitelma	2
Työtavat	2
Soittotunnit	3
Säestystunnit ja opinnäytteiden valmistelu	3
Opinnäytteet	3
Painotus	3
Arviointi	4
Taitotaulut	5

Johdanto

Pirkan taiteen perusopetuksen yleinen osa on tehty taidekoulujen (Kuvataidekoulu, Musiikkiopisto, Tanssikoulu, Teatterikoulu) yhteiseksi, monitaiteellisuutta toteuttavaksi kokonaisuudeksi, jolle aine- ja soitinkohtaiset opetussuunnitelmat perustuvat.

Tämä klarinetin aineopetussuunnitelma on laadittu Pirkan opiston musiikkiopistossa annettavan taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän mukaista musiikin opetusta varten. Taitotaulun tarkoituksena on olla oppimisen ja arvioinnin apuväline, jota oppilas käyttää yhteistyössä opettajan kanssa.

Klarinetin aineopetussuunnitelma

Oppilas voi valita oman opintopolkunsa kurssikokonaisuudet ja suuntautumisvaihtoehdot opintojen edetessä. Aluksi oppilas tutustuu valitsemaansa soittimeen, kehittää opettajan ohjauksessa sen perustaitoja ja etsii musiikillista identiteettiään. Opintojen tarkoituksena on luoda edellytys elinikäiseen musiikkiharrastukseen ja kehittää ryhmätyöskentely- ja vuorovaikutustaitoja.

Perustasolla oppilas harjoittelee säännöllisesti, tutustuu soittimensa mahdollisuuksiin, musiikin tyylilajeihin ja monipuolisesti eri musiikkiteoksiin, osallistuu yhteismusisointiin ja musiikin hahmottamisen kursseihin, konserttivalmiuksien kehittämiseen, improvisointiin ja säveltämiseen käytännön musisoinnin ja musiikkiteknologian keinoin.

Syventävissä opinnoissa oppilas keskittyy valinnaisaineiden tunneilla esim.

solistimuusikon, orkesteri- tai bändimuusikon taitoihin. Valinnaisaineita opiskellaan jo perustasolla.

Työtavat

Pitkäjänteisellä harjoittelulla ja viimeistelyllä pyritään kehittämään oppilaan varmuutta ja ilmaisukykyä. Suorituksesta saatu kokemus sekä arviointilautakunnan kannustava ja rakentava palaute auttavat oppilasta asettamaan itselleen uusia tavoitteita.

Yhteismusisointi ja valinnaisaineet ovat oleellinen osa opiskelua ja esimerkiksi kamarimusiikki voi muodostaa osan tasosuorituksen ohjelmasta.

Oppilasta totutetaan yhteismusisointiin heti opintojen alusta alkaen. Suosituksena on, että opettaja jakaa soittotunteihin käytettävää aikaa harkintansa mukaan samanaikaisopetukseen ja muuhun ryhmämusisointiin. 30 minuutin soittotunti voidaan yhdistää toisen oppilaan tuntiin, jolloin soittotuntiin sisältyy toisen kuuntelua, yhteissoittoa ja yksityisopetusta.

Syventävien opintojen päätteeksi oppilas tekee opintojensa lopuksi päättötyön, joka voi olla esim. äänite, sävelletty teos, konsertti, kirjallinen työ tai muu poikkitaiteellinen projekti.

Opinnäytteeseen voidaan sisällyttää ylempien tasojen ohjelmistoa edellyttäen, että oppilaalla on siihen vaadittavat tiedot ja taidot.

Soittotunnit

Opintojen aloitusvaihe	30 minuuttia
Perusopinnot, opinnäyte 1 suoritettu	45 minuuttia
Perusopinnot, opinnäytteet 2 ja 3 suoritettu	60 minuuttia
Syventävät opinnot	60 minuuttia

Säestystunnit ja opinnäytteiden valmistelu

Säestystunnin pituus määräytyy ohjelmiston laajuuden mukaan. Lisätunteja voi anoa perustellusta syystä.

Instrumenttiopinnot	Säestystunteja
P1	1 h (45 min)
P2	2 h
P3	3 h
Päättötyö	4 h

Matineoihin ja muihin esiintymisiin valmistauduttaessa säestystunteja on mahdollista käyttää kerran ja lisäksi läpimeno ennen matineaa paikan päällä.

Opinnäytteet

Opinnäytteet ja tasosuoritukset valmentavat oppilasta harjoittelemaan päämäärätietoisesti ja opettavat muodostamaan ja hallitsemaan esiintymiskokonaisuuksia. Suoritus voidaan toteuttaa myös konserttina, jonka lisäarvona on oppiminen aidossa esiintymistilanteessa.

Opinnäytteen arviointiryhmässä on opiston päätöksen mukaan esimerkiksi

1: oma opettaja + kollega

2: oma opettaja + yksi / kaksi kollegaa

3: oma opettaja + kaksi kollegaa

Syventävien opintojen päättötyö: oma opettaja + kolme kollegaa

Painotus

Oppilaat voivat suuntautua jo perustasolla oppijan, opettajan ja suunnittelijan yhteisen harkinnan tuloksena rytmimusiikkiin tai klassiseen musiikkiin. Painotuksen valitseminen on mahdollista myös opintojen alussa soittimesta riippuen. Oppilas tutustuu opetussuunnitelmaan ja taitotavoitteisiin yhdessä oman opettajan kanssa ja asettaa tavoitteensa vuosittain oppilaan lähtökohdat huomioiden.

Rytmimusiikin painotus sisältää mm. pop-, jazz-, elokuva-, peli-, teatteri- ja kansanmusiikin, musiikkiteknologian sekä bändit.

Klassinen painotus sisältää mm. sinfonia-, puhallin- ja jousiorkesterit ja kamarimusiikin. Opinnoissa oppilaan omien lähtökohtien ja kykyjen kautta oppilas oppii aluksi käytännön muusikon perustaitoja. Myöhemmin hän osaa itsenäisesti valita suuntautumismuutosten (klassinen - rytmimusiikki) oman opintopolkunsa

kurssikokonaisuudet. Instrumenttiopinnot ja itsenäinen harjoittelu ovat opinnoissa edelleen tärkein oppimisen perusta, mutta yhteismusisoinnin merkitys ja oppilaan vapaus vaikuttaa omaan tapaansa musisoida kasvaa.

Arviointi

Oppimisen ja opettamisen arviointi tehdään aina myönteisessä hengessä, jossa arvioidaan vain työskentelyä ja oppimisen karttumista. Arviointi tehdään sanallisesti, jossa arvioidaan: 1) instrumentin hallintaa 2) harjoittelua ja oppimista 3) musiikin hahmottamista 4) luovia taitoja 5) yhteissoittoa 6) esiintymisvalmiuksia

Arvioinnin tarkoituksena on tukea opintojen edistymistä ja antaa oikeaa tietoa oppilaan osaamisesta. Opintojen lopussa arvioinnit liitetään päättötodistukseen.

Soitonopettaja ja oppilas sekä sopimuksen mukaan oppilaan huoltajat käyvät lukuvuoden alussa keskustelun, jossa sovitaan yhteisesti lukuvuoden työn tavoitteista.

Yhteismusisoinnista ja mahdollisista valinnaiskursseista annetaan lukuvuosittain osallistumismerkintä, johon voi liittyä sanallinen arviointi.

Arvioinnin oppimisnäytteestä antaa oma opettaja, oppimisnäytteen tekijä ja yksi saman aineen opettaja. Arviointi annetaan sanallisesti. Arvioinnin pohjana käytetään taitotaulukkoa.

Taiteenalan laajan oppimäärän perusopintojen päättyessä oppilas saa todistuksen suoritetuista perusopinnoista. Siinä annetaan **sanallinen arvio** oppilaan edistymisestä ja osaamisen kehittymisestä perusopintojen aikana. Sanallisessa arvioinnissa painotetaan oppilaan oppimisen vahvuuksia suhteessa perusopinnoille asetettuihin tavoitteisiin.

Laajan oppimäärän opintojen aikaista arviointia täsmennetään taiteenaloittain näissä taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän opetussuunnitelman perusteissa.

Arvioinnin kohteet

Soittimen hallinta

Harjoittelu ja oppiminen

Musiikin hahmottaminen

Luovat taidot

Yhteismusisoinnin taidot

Esiintymisvalmiudet

Oppilas kuuntelee musiikkia, osaa eläytyä musiikkiin, osaa kuvailla ja ilmentää musiikin luonnetta, osaa käyttäytyä konsertissa, suunnittelee ja valmistautuu huolellisesti esiintymiseen yhdessä opettajan kanssa, esiintyminen motivoi ja innostaa oppilasta.

Taitotaulut

ALKEET		
TAVOITE / TOIMINTA	H A R J O I T T E L U J A O P P I M I N E N	SISÄLTÖ
SOITTIMEN HALLINTA		<p>Soittimeen tutustuminen, äänen tuottaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Soittimen kasaaminen ja purkaminen, lehdyköiden käsittely • Soittimen puhdistus ja huolto • Äänen tuottaminen, ensin suukappaleella ja päärynällä • Puhallus ja hengitys • Ansatsi ja soittoasento (oikean käden asento vähitellen) • Äänet c1-b1 • Kielityksen alkeet <p>Soiton perusteet (työvälineet)</p> <ul style="list-style-type: none"> • soittoasento rento ja luonteva, ergonominen. Paino molemmilla jaloilla, pää suorassa. Pyöreät sormet, suorat ranteet. Klarinetti noin 45 asteen kulmassa. • tekninen valmius hengitystekniikka: syvä hengitys, tuki, rento puhallus. ansatsi: ylähampaat suukappaleen päällä, alahuuli peittää hampaita, "vihellysleuka". artikulaatio: kielityksen ja legaton käsitys, sormitekniikan alkeet • sävelpuhtaus ja äänen laatu pyritään ehjään ja tasaisen äänen tuottamiseen
MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN		<p>MuHan perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • sykkeen, rytmin ja äänen korkeuden hahmottaminen • hiljainen - voimakas • musiikin kirjoittaminen ja lukeminen (nuotit) • tulkinta musikaalista/eläytyvää/vivahteikasta/persoonallista/tyylinmukaista/lisää rohkeutta/eri teoksista eriteltynä • rytmin käsittely joustavaa/elävää/napakkaa/syke säilyy/epätasaisuutta/huolimattomuutta/pulssin tai juoksutusten tasaisuuteen huomiota/rytmiset kuviot vaativat harjoittelua, rohkeutta / hienosti menee / tästä on hyvä jatkaa / erityisosaaminen tällä osa-alueella • yleisvaikutelma hallittu/musikaalinen/persoonallinen/rauhallinen/keskittyvä/ hyvin harjoitettu kokonaisuus
LUOVAT TAIDOT		<p>Improvisoinnin ja säveltämisen soitinkohtaiset perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Helppoja lauluja eri sävellajeissa (myös ulkoa soitettuna) • Nuottien kirjoitus, pieniä melodioita <p>Muut luovat taidot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kykenee tuottamaan soittimellaan itse keksimän melodian • Dynamiikan alkeet (forte, piano, crescendo, diminuendo)
YHTEISSOITTO		<p>Soitinkohtaiset</p> <ul style="list-style-type: none"> • yhteissoitto (opettajan tai toisen oppilaan kanssa) • Osaa kuunnella muita / olla ryhmän jäsenenä • Elävä musisointi

<p>ESIINTYMIS- VALMIUDET</p>	<p>Kuuntelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Konserttien ja äänitteiden kuuntelu yhdessä perheen kanssa • Toisten oppilaiden kuuntelu <p>Konserttitilanteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Taitotason mukainen ohjelmisto • Ohjelmiston hallinta • Keskittyminen <p>Itsearviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keskustelussa opettajan kanssa
<p>HARJOITTELU JA OPPIMINEN</p>	<p>Oppilaan motivointi ja taustatuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perhe tukee harrastusta etenkin opintojen alkuvaiheessa <p>Säännöllinen harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perhe auttaa aikataulusuunnittelussa • Päivittäinen harjoittelu on suositeltavaa <p>Opittujen taitojen ylläpitäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Säännöllinen harjoittelu ja esiintymiset takaavat taitojen säilymisen ja kehityksen • Aiemmin opitun säännöllinen kertaus <p>Tavoitteiden asettaminen opettajan kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suunnitellaan henkilökohtaisesti kunkin oppilaan kanssa • Esiintymiset, orkesterit, yhteismusisoinnit, opinnäytteet

1		
TAVOITE / TOIMINTA		SISÄLTÖ
SOITIN-TUNTEMUS JA SOIITTO-TEKNIikka	H A R J O I T T E L U J A O P P I M I N E N	<p>Soittimen perusteet (työvälineet)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Äänet h-e ja ylärekisteri h1-c3 (cis3 ja d3) • soittoasento rento ja luonteva, ergonominen. Paino molemmilla jaloilla, pää suorassa. Pyöreät sormet, suorat ranteet. • tekninen valmius tekniset valmiudet palvelevat musiikkia, artikuloinnin ja sormitekniikan sujuvuus (erityisesti pikkurillien asento ja harjoittaminen), hengitystekniikka palvelee pidempien fraasien soittamista, hengityksen rentous ja luontevuus. • sävelpuhtaus kykenee korjaamaan puhtautta, korvakuulo kehittyä, äänen hallinta lisääntyy • äänen laatu hyvin soiva ja tasainen, kehittyä edelleen eri rekistereissä, osaa pyrkiä soittimelleen luontaiseen sointiin • Asteikot kahteen oktaaviin: C, a, G, e, F, d, D, h, B, g
MUSIIKIN HAAMOTTAMINEN		<p>MuHan perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • sykkeen, rytmin ja äänen korkeuden hahmottaminen • hiljainen - voimakas • musiikin kirjoittaminen ja lukeminen (nuotit) • tulkinta musikaalista/eläytyvää/vivahteikasta/persoonallista/tyylinmukaista/lisää rohkeutta/eri teoksista eriteltyjä • rytmin käsittely joustavaa/elävää/napakkaa/syke säilyy/epätasaisuutta/huolimattomuutta/pulssin tai juoksutusten tasaisuuteen huomiota/rytmiset kuviot vaativat harjoittelua, rohkeutta / hienosti menee / tästä on hyvä jatkaa / erityisosaaminen tällä osa-alueella • yleisvaikutelma hallittu/musikaalinen/persoonallinen/rauhallinen/keskittyvä/ hyvin harjoitettu kokonaisuus
LUOVAT TAIDOT		<p>Improvisoinnin ja säveltämisen soitinkohtaiset perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ymmärtää sävellajeja ja transponoinnin perusteet • Tuottaa omia melodioita <p>Muut luovat taidot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erityylisten musiikin soittaminen • Musiikillisten lauseiden hahmottaminen
YHTEISSOITTO		<p>Soitinkohtaiset</p> <ul style="list-style-type: none"> • Soittoasennon ergonomian huomio myös eri tilanteissa, esim. orkesterissa (seisoen tai istuen) • yhteissoitto eri soittimien kanssa • elävää musisointia, hyvä vuorovaikutus, osaa kuunnella muita, Alkaa ymmärtämään oman osuuden kokonaisuudesta, osaa toimia ryhmän jäsenenä

ESIINTYMIS- VALMIUDET	<p>Kuuntelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Säännölliset konsertissa käynnit perheen kanssa • Oppilasmatineat <p>Konserttitilanteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Soitonilo esiintymisessä, positiivinen asenne kuuntelihoita kohtaan • Taitotason mukainen ohjelmisto • Positiivinen asenne konserttitilanteessa, muiden esitysten kunnioittaminen • Ohjelmiston hallinta • Keskittyminen <p>Itsearviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keskustelu opettajan kanssa tai kirjallinen palaute
HARJOITTELU JA OPPIMINEN	<p>Oppilaan motivointi ja taustatuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perhe tukee harrastusta <p>Säännöllinen harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perhe auttaa aikataulusuunnittelussa • Päivittäinen harjoittelu on suositeltavaa, harjoitusten pituus kasvaa vähitellen <p>Opittujen taitojen ylläpitäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Säännöllinen harjoittelu ja esiintymiset takaavat taitojen säilymisen ja kehityksen • Aiemmin opitun säännöllinen kertaus <p>Tavoitteiden asettaminen opettajan kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suunnitellaan henkilökohtaisesti kunkin oppilaan kanssa • Esiintymiset, orkesterit, yhteismusisoinnit, opinnäytteet
OPINNÄYTE	<p>ESITYSTAPA JA SISÄLTÖ</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Opinnäytteestä pyritään muodostamaan kunkin oppilaan näköisen kokonaisuuden • Konsertti joka voi sisältää kirjallisen työn, sävellystä, äänitteen, monitaiteellista projektia, tai muuta • Asteikot ja prima vista: osaaminen esitetään toiselle opettajalle oppitunnin ohessa (miehellään lähellä muun opinnäytteen suoritusajankohtaa) • Soitettava ohjelmisto: 3 Kertaa suoritettavan ohjelmiston laajuudesta, mahdollisimman monipuolisesti valikoiden (SMLn ohjelmistoluettelot pohjana)

TAVOITE / TOIMINTA	H A R J O I T T E L U J A O P P I M I N E N	SISÄLTÖ
SOITIN- TUNTEMUS JA SOIITTO- TEKNIikka		<p>Soittimen perusteet (työvälineet)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Äänet e-es3 (e3, f3) • soittoasento rento ja luonteva, ergonominen. Paino molemmilla jaloilla, pää suorassa. Pyöreät sormet, suorat ranteet. • tekninen valmius tekniset valmiudet palvelevat musiikkia, artikuloinnin monipuolisuus, sormitekniikan sujuvuus, hengitystekniikan toimivuus, hengityksen rentous ja luontevuus. • sävelpuhtaus oppilas kykenee itse kuulemaan ja korjaamaan puhtautta, äänen hallinta toimii sujuvasti eri rekistereissä ja dynaamisista vaihteluista riippumatta • äänen laatu hyvin soiva ja tasainen kautta rekistereiden, soittimelle luontainen sointi äänen hyvä hallinta myös dynaamisissa vaihteluissa • Asteikot kahteen oktaaviin: A, fis, E, cis, Es, c, As, f ja kromaattinen (e-c3)
MUSIIKIN HAHMOTTAMINE N JA MUSIIKKI- TEKNOLOGIA		<p>MuHan perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • sykkeen, rytmin ja äänen korkeuden hahmottaminen • hiljainen - voimakas • musiikin kirjoittaminen ja lukeminen (nuotit) • tulkinta musikaalista/eläytyvää/vivahteikasta/persoonallista/tyylinmukaista/ lisää rohkeutta/eri teoksista eriteltyjä • rytmin käsittely joustavaa/elävää/napakkaa/syke säilyy/epätasaisuutta/huolimattomuutta/pulssin tai juoksutusten tasaisuuteen huomiota/rytmiset kuviot vaativat harjoittelua, rohkeutta / hienosti menee / tästä on hyvä jatkaa / erityisosaaminen tällä osa-alueella • yleisvaikutelma hallittu/musikaalinen/persoonallinen/rauhallinen/keskittyvä/ hyvin harjoitettu kokonaisuus
LUOVAT Taidot		<p>Improvisoinnin ja säveltämisen soitinkohtaiset perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ymmärtää sävellajeja ja transponoinnin perusteet • Tuottaa omia melodioita eri sävellajeissa • pientä improvisointia annetun melodian mukaan <p>Muut luovat taidot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erityylisten musiikin tyylinmukainen soitto, traditiotuntemus • Musiikillisten lauseiden hahmottaminen ja ilmentäminen • oman musiikillisen ajatuksen luominen • ymmärtää teoreettisen tiedon roolin musiikin taustalla ja osaa hyödyntää sitä
YHTEISSOITTO		<p>Soitinkohtaiset</p> <ul style="list-style-type: none"> • Soittoasennon ergonomian huomio myös eri tilanteissa, esim. orkesterissa (seisoen tai istuen) • yhteissoitto eri yhtyeissä

	<ul style="list-style-type: none"> • elävää musisointia, hyvä vuorovaikutus, osaa kuunnella muita, ymmärtää oman osuuden kokonaisuudesta, osaa toimia ryhmän jäsenenä ja antaa selkeitä näyttöjä (aloitus, lopetus)
ESIINTYMIS- VALMIUDET	<p>Kuuntelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Säännölliset konsertissa käynnit perheen kanssa • Oppilasmatineat <p>Konserttitilanteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Soitonilo esiintymisessä, positiivinen asenne kuuntelijoita kohtaan • Taitotason mukainen ohjelmisto • Positiivinen asenne konserttitilanteessa, muiden esitysten kunnioittaminen • Ohjelmiston hyvä hallinta ja luonteva esittäminen • Hyvä keskittyminen <p>Itsearviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keskustelu opettajan kanssa tai kirjallinen palaute
HARJOITTELU JA OPPIMINEN	<p>Oppilaan motivointi ja taustatuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perhe tukee harrastusta <p>Säännöllinen harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilaan itsenäinen huolehtiminen harjoituksista perheen tukemana • Päivittäinen harjoittelu on suositeltavaa, harjoitusten pituus kasvaa soittoläksyjen vaatimuksien mukaan <p>Opittujen taitojen ylläpitäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Säännöllinen harjoittelu ja esiintymiset takaavat taitojen säilymisen ja kehityksen • Aiemmin opitun säännöllinen kertaus <p>Tavoitteiden asettaminen opettajan kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suunnitellaan henkilökohtaisesti kunkin oppilaan kanssa • Esiintymiset, orkesterit, yhteismusisoinnit, opinnäytteet
OPINNÄYTE	<p>ESITYSTAPA JA SISÄLTÖ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opinnäytteestä pyritään muodostamaan kunkin oppilaan näköisen kokonaisuuden • Konsertti joka voi sisältää kirjallisen työn, sävellystä, äänitteen, monitaiteellista projektia, tai muuta • Asteikot ja prima vista: osaaminen esitetään toiselle opettajalle oppitunnin ohessa (miehellään lähellä muun opinnäytteen suoritusajankohtaa) • Soitettava ohjelmisto: 3 Kertaa suoritettavan ohjelmiston laajuudesta, mahdollisimman monipuolisesti valikoiden (SMLn ohjelmistoluettelot pohjana)

TAVOITE / TOIMINTA	H A R J O I T T E L U J A O P P I M I N E N	SISÄLTÖ
SOITIN-TUNTEMUS JA SOIITTO-TEKNIikka		<p>Soittimen perusteet (työvälineet)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Äänet e-g3 (gis3, a3) • soittoasento rento ja luonteva, ergonominen. Paino molemmilla jaloilla, pää suorassa. Pyöreät sormet, suorat ranteet. • tekninen valmius tekniset valmiudet palvelevat musiikkia, artikulointi toimii monipuolisesti myös nopeissa kappaleissa, sormitekniikka on hyvässä hallinnassa riippumatta kappaleen nopeudesta, hengitystekniikan toimivuus, hengityksen rentous ja luontevuus. • sävelpuhtaus oppilas soittaa puhtaasti ja osaa tarvittaessa korjata puhtautta, äänen hallinta toimii sujuvasti eri rekistereissä ja dynaamisista vaihteluista riippumatta • äänen laatu oppilas on löytänyt oman näköisen äänen, soittimelle luontainen äänen laatu säilyy dynaamisista vaihteluista huolimatta • Asteikot kahteen oktaaviin: H, gis, Fis, dis, Des, b, Ges, es ja kromaattinen (e-g3)
MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN JA MUSIIKKITEKNOLOGIA		<p>MuHan perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • sykkeen, rytmin ja äänen korkeuden hahmottaminen • hiljainen - voimakas • musiikin kirjoittaminen ja lukeminen (nuotit) • tulkinta musikaalista/eläytyvää/vivahteikasta/persoonallista/tyylinmukaista/ lisää rohkeutta/eri teoksista eriteltyjä • rytmin käsittely joustavaa/elävää/napakkaa/syke säilyy/epätasaisuutta/huolimattomuutta/pulssin tai juoksutusten tasaisuuteen huomiota/rytmiset kuviot vaativat harjoittelua, rohkeutta / hienosti menee / tästä on hyvä jatkaa / erityisosaaminen tällä osa-alueella • yleisvaikutelma hallittu/musikaalinen/persoonallinen/rauhallinen/keskittyvä/ hyvin harjoitettu kokonaisuus
LUOVAT TAIDOT		<p>Improvisoinnin ja säveltämisen soitinkohtaiset perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas osaa transponoida sujuvasti in C-nuotista • pientä improvisointia annetun sävellajin tai asteikon mukaan <p>Muut luovat taidot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erityylisten musiikin tyylinmukainen soitto, traditiotuntemus • Musiikillisten lauseiden hahmottaminen ja ilmentäminen • oman musiikillisen ajatuksen tuominen musiikkiin • ymmärtää teoreettisen tiedon roolin musiikin taustalla ja osaa hyödyntää sitä soittaessa
YHTEISSOITTO		<p>Soitinkohtaiset</p> <ul style="list-style-type: none"> • Soittoasennon ergonomian huomio myös eri tilanteissa, esim. orkesterissa (seisoen tai istuen) • yhteissoitto eri yhtyeissä

	<ul style="list-style-type: none"> • elävää musisointia, hyvä vuorovaikutus, osaa kuunnella muita, ymmärtää oman osuuden kokonaisuudesta, osaa toimia ryhmän jäsenenä tai ryhmää johtavassa roolissa
ESIINTYMIS- VALMIUDET	<p>Kuuntelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Säännölliset konsertissa käynnit • Oppilasmatineoihin osallistuminen <p>Konserttitilanteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Soitonilo esiintymisessä, positiivinen asenne kuuntelijoita kohtaan • Taitotason mukainen ohjelmisto • Positiivinen asenne konserttitilanteessa, muiden esitysten kunnioittaminen • itsenäinen valmistautuminen konserttitilanteeseen • Ohjelmiston hyvä hallinta ja luonteva esittäminen • Hyvä keskittyminen <p>Itsearviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keskustelu opettajan kanssa tai kirjallinen palaute
HARJOITTELU JA OPPIMINEN	<p>Oppilaan motivointi ja taustatuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perhe tukee harrastusta <p>Säännöllinen harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • omatoimista harjoittelua ja suunnittelua • Päivittäinen harjoittelu on suositeltavaa, harjoitusten pituus palvelee soitettavia läksyjä <p>Opittujen taitojen ylläpitäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Säännöllinen harjoittelu ja esiintymiset takaavat taitojen säilymisen ja kehityksen • Aiemmin opitun säännöllinen kertaus <p>Tavoitteiden asettaminen opettajan kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suunnitellaan henkilökohtaisesti kunkin oppilaan kanssa • Esiintymiset, orkesterit, yhteismusisoinnit, opinnäytteet
OPINNÄYTE	<p>ESITYSTAPA JA SISÄLTÖ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opinnäytteestä pyritään muodostamaan kunkin oppilaan näköisen kokonaisuuden • Konsertti joka voi sisältää kirjallisen työn, sävellystä, äänitteen, monitaiteellista projektia, tai muuta • Asteikot, prima vista ja transponointi: osaaminen esitetään toiselle opettajalle oppitunnin ohessa (mielellään lähellä muun opinnäytteen suoritusajankohtaa) • Soitettava ohjelmisto: 3 Kertaa suoritettavan ohjelmiston laajuudesta, mahdollisimman monipuolisesti valikoiden (SMLn ohjelmistoluettelot pohjana)

SYVENTÄVÄT

TAVOITE / TOIMINTA	H A R J O I T T E L U J A O P P I M I N E N	SISÄLTÖ
SOITIN-TUNTEMUS JA SOIITTO-TEKNIikka		<p>Soittimen perusteet (työvälineet)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Äänet e-b3 • soittoasento rento, luonteva ja ergonominen. Oppilas tiedostaa itse, jos asennossa on korjattavaa. • tekninen valmius oppilas jaksaa soittaa pitempiä teoksia kuten sonaatteja ja konserttoja, tekniset valmiudet palvelevat musiikkia, artikulointi toimii monipuolisesti ja luontevasti, sormitekniikka ja hengitystekniikka toimii sujuvasti, hengityksen rentous ja luontevuus oppilaan kiinnostuksen mukaan voidaan tutustua moderniin soittotekniikoihin kuten vibraatto, glissando, tuplakielitys, flutteri • sävelpuhtaus oppilas soittaa puhtaasti ja kauniisti kautta rekisterin, äänen hallinta toimii sujuvasti eri rekistereissä ja palvelee dynaamista vaihtelua • äänen laatu oppilas on löytänyt oman äänensä, soittimelleen luontaisen äänen laatu säilyy kautta rekisterin ja dynamiikkojen • kaikkien etumerkkien asteikot (kahteen ja kolmeen oktaaviin), kromaattinen (e-b3), kokosävelasteikot, vähennetyt nelisoinnut ja dominanttiseptimisoinnut
MUSIIKIN HAHMOTTAMINEN JA MUSIIKKITEKNOLOGIA		<p>MuHan perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • sykkeen, rytmin ja äänen korkeuden hahmottaminen • hiljainen - voimakas • musiikin kirjoittaminen ja lukeminen (nuotit) • tulkinta musikaalista/eläytyvää/vivahteikasta/persoonallista/tyylinmukaista/ lisää rohkeutta/eri teoksista eriteltyjä • rytmin käsittely joustavaa/elävää/napakkaa/syke säilyy/epätasaisuutta/huolimattomuutta/pulssin tai juoksutusten tasaisuuteen huomiota/rytmiset kuviot vaativat harjoittelua, rohkeutta / hienosti menee / tästä on hyvä jatkaa / erityisosaaminen tällä osa-alueella • yleisvaikutelma hallittu/musikaalinen/persoonallinen/rauhallinen/keskittyvä/ hyvin harjoitettu kokonaisuus
LUOVAT TAIDOT		<p>Improvisoinnin ja säveltämisen soitinkohtaiset perusteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppilas osaa transponoida C:stä – B:hen sekä A:sta – B:hen • improvisointia tyylinmukaisesti annetun sävellajin tai asteikon mukaan <p>Muut luovat taidot</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erityyksen musiikin tyylinmukainen soitto, hyvä traditiotuntemus • Musiikillisten lauseiden hahmottaminen ja ilmentäminen, myös modernin musiikin ja vaikeammin hahmotettavan musiikin käsittäminen • oman musiikillisen ajatuksen ilmentäminen soitossaan

	<ul style="list-style-type: none"> • ymmärtää teoreettisen tiedon roolin musiikin taustalla ja osaa hyödyntää sitä soittaessa
YHTEISSOITTO	<p>Soitinkohtaiset</p> <ul style="list-style-type: none"> • Soittoasennon ergonomian huomio riippumatta tilanteesta • oma-aloitteista yhteissoittoa eri yhtyeissä • elävää musisointia, hyvä vuorovaikutus, osaa kuunnella muita, ymmärtää oman osuuden kokonaisuudesta, osaa toimia ryhmän jäsenenä tai ryhmää johtavassa roolissa
ESIINTYMIS- VALMIUDET	<p>Kuuntelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Säännölliset konsertissa käynnit • Oppilasmatineoihin osallistuminen <p>Konserttitilanteet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Soitonilo esiintymisessä, positiivinen asenne kuuntelijoita kohtaan • Taitotason mukainen ohjelmisto, myös pitkän teoksen luonteva esittäminen • vuorovaikutus yleisön kanssa kehittyä • Positiivinen asenne konserttitilanteessa, muiden esitysten kunnioittaminen • itsenäinen valmistautuminen konserttitilanteeseen • Ohjelmiston hyvä hallinta ja luonteva esittäminen • Hyvä keskittyminen <p>Itsearviointi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keskustelu opettajan kanssa tai kirjallinen palaute
HARJOITTELU JA OPPIMINEN	<p>Oppilaan motivointi ja taustatuki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Perhe tukee harrastusta <p>Säännöllinen harjoittelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • omatoimista harjoittelua ja esiintymisten suunnittelua • Päivittäistä, säännöllistä harjoittelua, harjoitusten pituus palvelee soitettavia läksyjä • hyvän soitokunnan ylläpitäminen (myös palauttavien jaksojen huomioiminen) <p>Opittujen taitojen ylläpitäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Säännöllinen harjoittelu ja esiintymiset takaavat taitojen säilymisen ja kehityksen • Aiemmin opitun säännöllinen kertaus • fyysisestä kunnosta omatoiminen huolehtiminen, riittävästi liikuntaa vastapainoksi soittoharrastuksen staattisuutta vastaan <p>Tavoitteiden asettaminen opettajan kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Suunnitellaan henkilökohtaisesti kunkin oppilaan kanssa • Esiintymiset, orkesterit, yhteismusisoinnit, opinnäytteet
PÄÄTTÖTYÖ	<p>ESITYSTAPA JA SISÄLTÖ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Päätötyö on oppilaan näköinen kokonaisuus ja kuvastaa tehdyn työn sekä oppilaan saavuttamia taitoja • Konsertti ja kirjallisen työ, sävellys, äänite, monitaiteellinen projekti, tai muu • Harjoituskonsertit ja esiintymiset tukevat päätötyöhön valmistumista ja ohjelmiston varmaa hallintaa • omatoiminen johdonmukainen harjoittelu joka palvelee päätötyön suorittamista • Asteikot, prima vista, transponointi sekä omatoimisesti valmistettava tehtävä: osaaminen esitetään vähintään yhdelle toiselle opettajalle (miehellään lähellä muun opinnäytteen suoritusajankohtaa)

		<ul style="list-style-type: none">• Soitettava ohjelmisto: 3 Kertaa suoritettavan ohjelmiston laajuudesta, mahdollisimman monipuolisesti valikoiden (SMLn ohjelmistoluettelot pohjana). Ohjelmisto sisältää vähintään yhden moniosaisen teoksen: sonaatin, konserton, soolokappaleen tai kamarimusiikkia.
--	--	---